

Sprawdzian 2. do rozdziału „Zachwycający Kosmos”

Imię i nazwisko ..... Klasa .....

Instrukcja dla ucznia

Przeczytaj wiersz i przyjrzyj się zamieszczonej reprodukcji. Następnie wykonaj zadania od 1. do 5. Masz na to 15 minut.

Władysław Broniewski *Kopernik*

Noc roziskrzona gwiazdami, pogodna –
to pora pracy. Astronom na wieży
patrzy na gwiazdy. Ręka jego chłodna
ujmuje cyrkiel, który wszechświat mierzy.

Wielki Wóz sporo już objechał nieba,
niedługo błysnie sierp księżycy bładny...
Sam przeciw gwiazdom! Odwagi potrzeba
temu, kto wnika w krążące miriady¹
światów i myśla je mierzy z daleka...
O, Słońce! Lęka się serce człowieka.
Kopernik szepce: – Odwagi, odwagi!

Myśl nieulekła ku gwiazdom się zwraca,
szukając prawa, które wszystkim rządzi.
Cyrkiel i karta, rachunek i praca –
tyle wystarcza, by w niebie nie zbłądzić.

Bledną już gwiazdy. Astronom znużony
przymknął powieki, chwilę – zda się – drzemie.
Nagle wprost w Słońce spojrzął i natchniony
zatrzymał Słońce i poruszył Ziemię.

*Obroty słów serdecznych. Antologia poezji o Mikołaju Koperniku, oprac. Janusz Kapuścik,
Wojciech J. Podgórski, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1974, s. 82.*

¹ Miriady – niezliczona ilość, mnóstwo.

Jan Matejko, *Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem*

Domena publiczna

1. Podaj trzy wspólne elementy występujące w wierszu i na obrazie.

.....

.....

.....

.....

2. Nawiązując do wiersza, podaj trzy cechy, którymi charakteryzuje się bohater liryczny.

.....

.....

.....

.....

3. Odwołując się do swojej wiedzy o Mikołaju Koperniku i jego dokonaniach, wyjaśnij krótko przerośnięte znaczenie słów: *Zatrzymał Słońce i poruszył Ziemię.*

.....

.....

.....

.....

.....

4. Wypisz z wiersza trzy wyrazy z rz niewymiennym.

.....

.....

.....

5. Wyobraź sobie, że jesteś Mikołajem Kopernikiem i właśnie dokonałeś wielkiego odkrycia. Dokończ kartkę z dziennika i opowiedz o swoim dokonaniu.

Frombork, 12 lutego 1515 r.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....